

ÓRGANOS DA SOCIEDADE COOPERATIVA

Anxo TATO PLAZA

Profesor titular de Dereito Mercantil. Universidade de Vigo

SUMARIO: 1.- A Asemblea Xeral; 1.1.- Concepto e características; 1.2.- Competencia; 1.3.- Convocatoria; 1.3.1.- Convocatoria da Asemblea e fixación da orde do día; 1.3.2.- Requisitos formais e temporais da convocatoria; 1.4.- Dereito de asistencia e voto; 1.5.- Constitución, funcionamento e adopción de acordos na Asemblea; 2.- O órgano de administración; 2.1.- Introducción; 2.2.- Composición do Consello de Administración; 2.3.- Competencias e funcionamento; 2.4.- Impugnación dos acordos do Consello de Administración; 2.5.- Responsabilidade dos administradores; 3.- Os interventores; 4.- Outros órganos sociais; 4.1.- Introducción; 4.2.- O Comité de Recursos; 4.3.- O letrado asesor.

SUMARIO: 1.- La Asamblea General; 1.1.- Concepto y características; 1.2. Competencia; 1.3.- Convocatoria; 1.3.1.- Convocatoria de la Asamblea y fijación del orden del día; 1.3.2.- Requisitos formales y temporales de la convocatoria; 1.4.- Derecho de asistencia y voto; 1.5.- Constitución, funcionamiento y adopción de acuerdos en la Asamblea; 2.- El órgano de administración; 2.1.- Introducción; 2.2.- Composición del Consejo de Administración; 2.3.- Competencias y funcionamiento; 2.4.- Impugnación de los acuerdos del Consejo de Administración; 2.5.- Responsabilidad de los administradores; 3.- Los interventores; 4.- Otros órganos sociales; 4.1.- Introducción; 4.2.- El Comité de Recursos; 4.3.- El letrado asesor.

SUMMARY: 1.- The General Assembly; 1.1.- Concept and characteristics; 1.2.- Scope; 1.3.- Assembly; 1.3.1.- Summoning the assembly and drawing up an agenda; 1.3.2.- Formal and temporal requisites for the summoning; 1.4. Rights of assistance and vote; 1.5.- Constitution, functioning and adopting agreements in the Assembly; 2.- The Administrative Organs; 2.1.- Introduction. 2.2.- Composition of the Administrative Council; 2.3.- Scope and functioning; 2.4.- Opposing the agreements of the administrative council; 2.5.- Responsibilities of the administrators; 3.- The auditors; 4.- Other organs of the society; 4.1.- Introduction; 4.2. -The resource committee; 4.3.- The advisory Lawyer.

1. A Asemblea Xeral.

1.1. *Concepto e características.*

O Proxecto de lei de cooperativas de Galicia (no sucesivo, PLGC) define a Asemblea Xeral da cooperativa como unha reunión de socios, constituída co obxecto de deliberar e adoptar acordos sobre aqueles asuntos que sexan da súa competencia, vinculando as súas decisións adoptadas validamente a tódolos membros da cooperativa (art. 30).

Á luz deste concepto podemos afirmar que a Asemblea Xeral da cooperativa segue mantendo no Proxecto de lei galega os seus caracteres esenciais, tal e

como xa foran destacados pola doutrina científica.¹ Así, en primeiro termo, cómpre dicir que a Asemblea é unha reunión de socios; de onde se deduce que nin poden existir asembleas unipersoais², nin poden cualificarse como asembleas aquelas reunións que non contén coa presenza física dos socios.³ En segundo lugar, a Asemblea é unha reunión onde os socios deliberan e adoptan acordos sobre os asuntos da súa competencia; de onde tamén se deduce que non poden ser cualificadas como asembleas xerais aquelas reunións (como as informativas) que só tiveran una finalidade deliberativa ou aquelas outras reunións onde os socios se tivesen que limitar a votar sen posibilidade de expresar as súas opinións.^{4, 5}

Así configurada, a Asemblea Xeral pode ser ordinaria ou extraordinaria (art. 32.1). Segundo o art. 32.2 do PLGC, son asembleas ordinarias aquelas que teñen por obxecto o exame da xestión social, a aprobación das contas anuais e a distribución dos excedentes ou a imputación das perdas, podendo incluír na orde do día da súa convocatoria calquera outro asunto propio da súa competencia. Tódalas demais asembleas -di o art. 32- terán o carácter de extraordinarias. Así as cousas, resulta evidente que o criterio de distinción que utiliza o proxecto é exclusivamente material, a diferenza do que sucede, por exemplo, na lexislación en materia de sociedades anónimas.⁶ Esta última, en efecto, combina criterios materiais e temporais á hora de distinguir as xuntas ordinarias das extraordinarias, de xeito que a xunta ordinaria é só aquela que teña lugar no primeiro semestre do ano para censura-la xestión social, aproba-las contas e resolver sobre a aplicación do resultado.⁷ Para o PLGC, por contra, son asembleas ordinarias todas aquelas que inclúan na súa orde do día o exame da xestión social, a aprobación das contas e a distribución dos excedentes, con inde-

1.- Vid., por todos, PAZ CANALEJO, en PAZ CANALEJO / VICENT CHULIÁ, Comentarios al Código de Comercio y legislación mercantil especial. Tomo XX: Ley General de Cooperativas. Vol. 2º: artículos 29 a 66, Editorial Revista de Derecho Privado, Editoriales de Derecho Reunidas, Madrid, 1990, páxs. 313 e ss.; PEMÁN MELERO, en VV.AA., Comunidades de Bienes, cooperativas y otras formas de empresa, Consejo General del Notariado, Madrid, 1996, páxs. 718 e ss; VICENT CHULIÁ, "La Asamblea General de la Cooperativa", RJC, 1978, páxs. 420 e ss.

2.- VICENT CHULIÁ, "La Asamblea", op. cit., pág., 420; PEMÁN MELERO, en Comunidades de Bienes, op. Cit., pág. 718.

3.- PAZ CANALEJO, en Comentarios, op. cit., pág. 314.

4.- Vid., por todos, PEMÁN MELERO, en Comunidades de Bienes, op. cit., pág. 719.

5.- Cun acertado criterio, o proxecto de lei non considera que a válida convocatoria da Asemblea sexa unha característica esencial desta. En caso contrario, non poderían ser cualificadas como Asembleas Xerais as Asembleas Universais, isto é, aquelas asembleas nas que están presentes tódolos socios e deciden por unanimidade darlle á reunión carácter de Asemblea Xeral Universal sen necesidade de previa convocatoria (art. 34.3)

6.- Segundo o art. 95 da LSA, "a Xunta Xeral ordinaria, previamente convocada para o efecto, reunirse necesariamente, dentro dos seis primeiros meses de cada exercicio, para censura-la xestión social, aprobar de se-lo caso as contas do exercicio anterior e resolver sobre a aplicación do resultado".

7.- MUÑOZ PLANAS / MENÉNDEZ MENÉNDEZ / OLIVENCIA RUÍZ, Comentario al régimen legal de las sociedades mercantiles. Tomo V: La Junta General de accionistas, Civitas, Madrid, 1992, pág. 58.

pendencia de que tamén se debatan e aproben outros asuntos propios da súa competencia. Sen embargo, a realización da Asemblea dentro dos seis primeiros meses de cada exercicio non pode ser considerada como unha característica esencial das asembleas ordinarias. En efecto, anque o art. 33.2 do PLGC establece que estas asembleas deben ser convocadas dentro dos seis primeiros meses do exercicio, o certo é que o mesmo proxecto admite a prórroga deste prazo, e sinálase, ademais, que a Asemblea Xeral convocada fóra de prazo non perderá a súa condición de ordinaria (art. 33.2, último inciso).

1.2. *Competencia.*

O proxecto de lei atribúelle á Asemblea Xeral unha serie de competencias exclusivas, tipificadas todas elas no art. 31. Segundo este precepto, correspóndelle en exclusiva á Asemblea Xeral a adopción dos seguintes acordos: a) A aprobación do plan empresarial da cooperativa, presentado polo órgano de administración; b) O nomeamento e a revogación dos administradores, dos interventores, dos liquidadores e dos membros do Comité de recursos, así coma o exercicio da acción de responsabilidade contra eles; c) O nomeamento e a revogación dos auditores de contas; d) O exame da xestión social, a aprobación das contas anuais e da distribución de excedentes ou a imputación de perdas; e) O establecemento de novas achegas obrigatorias ou voluntarias, a fixación dos xuros que lles puidesen corresponder e a actualización delas; f) A emisión de obrigas, títulos participativos ou outro tipo de participacións que puideran establecerse; g) A aprobación ou modificación do regulamento de réxime interno da cooperativa; h) O establecemento ou a modificación das cotas de ingreso ou periódicas; i) A constitución de cooperativas de segundo grao e doutras formas de participación económica, así coma a adhesión e a separación delas; j) A modificación dos estatutos sociais; k) A fusión, escisión, transformación, disolución e liquidación da sociedade; l) A creación de seccións e a aprobación e modificación dos seus regulamentos de réxime interno; m) A cesión ou alleamento da sociedade ou de parte dela, ou calquera outra decisión que supoña unha modificación substancial da estrutura económica, social, organizativa ou funcional dela; n) Tódolos demais acordos nos que así o estableza a lei.

Todas estas materias, como antes dicíamos, son competencias exclusivas da Asemblea. Son, ademais, competencias mínimas e indelegables (art. 31.3). Non son, sen embargo, competencias máximas, pois a Asemblea pode debater e decidir sobre todos aqueles asuntos que sexan de interese para a cooperativa, sempre que consten na orde do día (art. 31.2). Isto non significa, sen embargo, que a Asemblea poida estende-las súas competencias sen límite ningún. A competencia da Asemblea, por contra, atopa os seus límites naquelas outras competencias que lles fosen atribuídas con carácter exclusivo a outros órganos sociais. Nun claro intento por restablece-lo equilibrio entre os distintos órganos sociais, o proxecto establece que a Asemblea só poderá adoptar acordos vinculantes naquelas materias que a lei non considere competencia exclusiva doutros

órganos. Deste xeito, o proxecto de lei galega distánciase do disposto na lei estatal de cooperativas, para a cal tódolos asuntos propios da cooperativa poden ser obxecto de debate e acordo na Asemblea Xeral, anque sexan da competencia doutros órganos sociais (art. 43.1 da Lei xeral de cooperativas, no sucesivo LXC).⁸ As asembleas xerais das cooperativas galegas, por contra, poderán deliberar e debater sobre calquera asunto de interese para a cooperativa, pero só poderán adoptar acordos vinculantes naquelas materias que non sexan competencia exclusiva doutros órganos sociais.

1.3. *Convocatoria.*

1.3.1. *Convocatoria da Xunta e fixación da orde do día.*

A convocatoria da Asemblea Xeral, xa sexa ordinaria ou extraordinaria, correspóndelle ó órgano de administración da cooperativa (art. 33.1). Se se trata dunha Asemblea ordinaria, os administradores deberán proceder á súa convocatoria dentro dos seis primeiros meses do exercicio social (art. 33.2), prazo este último que, como xa dixemos, pode ser prorrogado pola autoridade da que depende o Rexistro no que está inscrita a cooperativa por solicitude motivada do órgano de administración ou dos interventores (art. 33.2 in fine). Obsérvese, polo demais, que dicimos que a Asemblea ordinaria debe ser convocada (non realizada) dentro dos seis primeiros meses de cada exercicio. Por contraste co que sucede na lexislación en materia de sociedades anónimas, onde a Xunta Xeral de accionistas debe ter lugar dentro dos seis primeiros meses do exercicio⁹, o Proxecto de lei de cooperativas de Galicia só obriga a convocala Asemblea dentro deses seis meses; de onde se deduce que no anuncio de convocatoria se poderá prever unha data de realización da Asemblea posterior ó transcurso deses seis primeiros meses do exercicio.

En todo caso, se transcorren os seis primeiros meses do exercicio sen que os administradores convoquen a Asemblea, os interventores e calquera socio poderán requirir fidedignamente os administradores para que procedan a convocala. Os administradores teñen entón un prazo de quince días para convocala Asemblea. Transcorrido este prazo, os interventores ou calquera socio poderá solicita-la convocatoria xudicial da Asemblea perante o xuíz de primeira instancia do domicilio social, o cal deberá¹⁰ convocala e designará o presidente desta (art. 33.2).

8.- A solución adoptada polo proxecto de lei galega, polo demais, inspírase claramente na Lei vasca de cooperativas. O art. 31.4 deste texto legal, en efecto, establece que a Asemblea poderá debater sobre cantos asuntos sexan de interese para a cooperativa, pero unicamente poderá adoptar acordos obrigatorios en materias que a lei non considere competencia exclusiva doutro órgano social.

9.- Cfr. art. 95 LSA: “a Xunta Xeral ordinaria, previamente convocada para o efecto, reunirse necesariamente dentro dos seis primeiros meses de cada exercicio”.

10.- O imperativo utilizado polo Proxecto de lei lévanos a pensar que a convocatoria da Asemblea é obrigatoria para o xuíz. Noutras palabras, o xuíz debe prescindir de calquera consideración

Ó igual que sucede coa Asemblea ordinaria, a Asemblea extraordinaria tamén deberá ser convocada polos administradores da cooperativa. Agora ben, esta convocatoria pódese producir por propia iniciativa dos administradores, ou a instancia dos interventores ou dun grupo de socios. Para estes fins, o proxecto de lei establece que, a través dun requirimento fidedigno, poderán solicita-la convocatoria da Asemblea extraordinaria os interventores, socios que representen o 20% do total dos votos sociais, ou un total de cen socios anque non acaden esta proporción de votos. Acolle, deste xeito, as críticas que os comentaristas realizaban en contra do art. 44.2 da Lei estatal de cooperativas. Este precepto, en efecto, establece que só poderán solicita-la convocatoria da Asemblea extraordinaria un grupo de socios que representen o 10% do total dos votos; e, en opinión da doutrina, esta esixencia podería dificultar a solicitude dunha convocatoria extraordinaria en cooperativas de gran tamaño nas que para reuni-lo 10% dos votos é necesario agrupar un elevado número de socios. Pois ben, para resolver esta situación, o proxecto de lei galega acolle unha dobre alternativa: poden solicita-la convocatoria aqueles socios que representen o 20% do total de votos ou un total de 100 socios anque non acaden esta proporción de votos no seo da cooperativa. En todo caso, se o requirimento efectuado por estes socios ou polos interventores non é atendido polos administradores nun prazo máximo de trinta días, aqueles poderán solicita-la convocatoria xudicial da Xunta conforme ó previsto para a Asemblea ordinaria (art. 33.3 in fine).

Do mesmo xeito que sucede coa convocatoria das asembleas, a fixación da orde do día é tamén competencia dos administradores (art. 33.1). Existen, sen embargo, certas posibilidades de intervención na súa elaboración por parte dos interventores ou dos socios. Segundo o art.33.1, en efecto, os interventores, o 5% dos socios, ou un total de 100 socios poderán propoñer por escrito, dentro dos catro días seguintes á publicación da convocatoria, asuntos para incluír na orde do día. O órgano de administración deberá atender esta petición e facer pública a nova orde do día cunha antelación mínima de catro días con respecto á data de realización da Asemblea.¹¹ Agora ben, ¿que sucede se os administradores non respectan esta previsión legal e non atenden a petición dos socios ou dos interventores? O proxecto, ó igual que sucede coa lei estatal¹², non prevé

sobre a oportunidade da Asemblea ou ás razóns que levaron ós administradores a non convocala; simplemente se debe limitar a convocala na forma legalmente prevista se concorren os seguintes tres supostos: a) transcorreron o seis primeiros meses do exercicio e a Asemblea non foi convocada; b) os interventores ou calquera socio requiriron fidedignamente os administradores para que convocasen a Asemblea; c) transcorreron quince días dende o requeremento e este non foi atendido polos administradores.

11.- É posible que esta possibilidade de intervención dos socios na elaboración da orde do día acabe xeneralizándose para outros tipos sociais como, por exemplo, a sociedade anónima. A Proposta modificada de quinta directiva, en efecto, contempla unha norma moi similar ás incluídas no art. 33.1 do proxecto de lei galega ou no art. 45.4 da Lei xeral de cooperativas.

12.- Cfr. art. 45.4 da Lei xeral de cooperativas.

medio coercitivo ningún que lles permita ós socios ou ós interventores obrigar ós administradores a incluí-las súas peticións na orde do día. Así as cousas, cabe pensar que se os administradores non atenden estas peticións, os interventores e os socios só poderán solicita-la convocatoria (de se-lo caso, xudicial) dunha Asemblea extraordinaria na que se debatan os asuntos por eles propostos.

1.3.2. *Requisitos formais e temporais da convocatoria.*

O sistema de publicidade previsto no proxecto para os anuncios da convocatoria é certamente complexo, sobre todo se se compara co establecido na Lei xeral de cooperativas. Este último texto legal, en efecto, só obriga a publica-lo anuncio da convocatoria no domicilio social da cooperativa e en tódolos demais centros onde esta desenvolva a súa actividade (art. 45.1). Por contra, o Proxecto de lei galega, seguindo neste punto o establecido na lei valenciana de cooperativas¹³, contempla un dobre sistema de publicidade: por unha banda, a Asemblea Xeral deberá ser convocada mediante anuncio público exposto no domicilio social da cooperativa e en cada un dos centros onde esta desenvolva a súa actividade; por outra, o anuncio de convocatoria debe serlle notificado persoalmente a cada socio mediante carta dirixida ó seu domicilio. Ademais, os Estatutos poderán prever outras formas de publicidade para a convocatoria que permitan facilita-lo seu coñecemento por parte de tódolos socios. E, entre estas outras formas de publicidade que poderán preve-los Estatutos atópase, claro está, a publicación do anuncio en diarios de gran circulación. Esta última forma de publicidade, obrigatoria no ámbito estatal cando a cooperativa conte con máis de cincocentos socios (art. 45 LXC), non aparece prevista no PLCG; sen embargo, a súa inclusión nos Estatutos parece aconsellable para facilita-lo coñecemento da convocatoria en cooperativas que conten cun elevado número de socios.

En todo caso, o anuncio da convocatoria deberá recolle-las seguintes mencións obrigatorias (art. 34.2 PLCG). Máis en concreto, no anuncio deberanse incluí-los asuntos que integran a orde do día e a documentación relativa a ela, así como a data, hora e lugar da reunión en primeira e segunda convocatoria. Obsérvese, polo demais, que o Proxecto de lei obriga a incluír no mesmo anuncio a primeira e segunda convocatoria, entre as cales deberá transcorrer como mínimo media hora. Noutras palabras, fronte ó que sucede na lexislación en materia de sociedades anónimas¹⁴, onde a previsión dunha segunda convoca-

13.- Vid. art. 29.1 da Lei valenciana de cooperativas: “a convocatoria da Asemblea Xeral deberá facerse mediante un anuncio destacado no domicilio social e en cada un dos centros de traballo, así como en carta ó domicilio do socio, cunha antelación mínima de quince días e máxima de sesenta á data de realización. Os Estatutos sociais poderán prever que a convocatoria se difunda ademais por outros medios de comunicación”.

14.- Cfr. art. 98 LSA: “no anuncio a que se refire o artigo anterior [anuncio da convocatoria] poderá, así mesmo, facerse consta-la data na que, se procedese, se reunirá a xunta en segunda convocatoria”.

ria ten carácter facultativo, en materia de cooperativas a data, o lugar e a hora da segunda convocatoria constitúen unha mención obrigatoria do anuncio. A súa omisión, pois, podería implica-la nulidade da convocatoria e, por conseguinte, dos acordos adoptados na Asemblea.

A idéntica nulidade podería conducir ó incumprimento dos requisitos temporais previstos no art. 34.1 para a publicación do anuncio da convocatoria. Segundo este precepto, a convocatoria farase pública cunha antelación mínima de quince días no suposto de Asemblea ordinaria e dez días no de Asemblea extraordinaria, e un máximo de dous meses antes da data de realización da Asemblea Xeral. Obsérvense, unha vez máis, as profundas diferencias existentes coa lexislación en materia de sociedades anónimas. Así, por unha banda, establécese un prazo mínimo de antelación distinto segundo se trate de Asemblea ordinaria (quince días) ou de Asemblea extraordinaria (dez días). E, por outra banda, establécese o tempo máximo que pode transcorrer entre a publicación do anuncio da convocatoria e a súa realización¹⁵; medida esta última coa que se permite que os socios se preparen oportunamente sabendo que a reunión vai ter lugar nun prazo inmediato.¹⁶

1.4. Dereito de asistencia e voto.

Unha vez convocada, teñen dereito a asistir á Asemblea Xeral tódolos socios que tivesen tal condición na data da súa realización (art. 35.3). Podemos comprobar, pois, que o proxecto non se limita a conferirlles un dereito de asistencia a tódolos socios da cooperativa; senón por contra, determina tamén o momento preciso no que se debe reunir tal condición para ter o dereito de asistencia á Asemblea. Agora ben, á hora de determinar este momento, o PLCG non coincide con outras lexislacións na materia. Así, mentres a lexislación estatal (art. 46) ou a lexislación vasca (art. 34) optan por permiti-la asistencia de tódalas persoas que teñan a condición de socio no momento en que se acordou a convocatoria¹⁷, ou no momento en que se procedeu á súa publicación, o PLCG só permite a asistencia daquelas persoas que sexan socios no momento da realización da Asemblea. E é evidente que esta especialidade do proxecto pode chegar a permitir certas manipulacións do censo electoral por parte do Consello rector, pois entre a convocatoria e a celebración da Asemblea aquel vai contar cun período de tempo que lle permitirá captar novos socios afíns e sancionar, se pode, socios disidentes ou simplemente molestos.

15.- A previsión do tempo máximo que pode transcorrer entre a convocatoria e a realización da Xunta constitúe unha medida común na lexislación en materia de cooperativas. Vid., ad ex., o art. 45.1 LXC, o art. 33.6 da lei vasca, ou o art. 30.1 da lei catalana. As diferencias xorden, sen embargo, ó fixa-la duración dese prazo: dous meses na lexislación estatal, sesenta días na lexislación vasca, e trinta días na lexislación catalana.

16.- Vid. VICENT CHULIÁ, "La Asamblea", páx. 423.

17.- Na lexislación estatal, permítese a asistencia de tódalas persoas que tivesen a condición de socio no momento da convocatoria e que conserven a devandita condición no momento da realización da Asemblea.

Ademais dos socios, tamén poden asistir á Asemblea os administradores e os interventores, anque non teñan a condición de socio. A Asemblea tamén poderá autoriza-la asistencia de calquera outra persoa que resulten de interese para o bo funcionamento da cooperativa. Todas estas persoas, claro está, acudirían sen dereito a voto, dereito que só teñen os socios da cooperativa. Tódolos socios asistentes á Asemblea, en efecto, contarán cun voto (art. 36.1). Mantense, deste xeito, un principio de gran tradición en materia cooperativa, como é aquel que afirma a absoluta igualdade de dereitos políticos entre os socios e, en consecuencia, a absoluta igualdade tamén en número de votos entre todos eles. Este principio só coñece unha excepción na proxectada lexislación, como é a do voto plural. Así, o art 36 do PLCG prevé que en certos tipos de cooperativas, os socios ostenten distinto número de votos en función da súa contribución á actividade cooperativizada.¹⁸ Sería este, pois, o único suposto no que se rompería o principio que lle confire un voto a cada socio, principio que ten plena vixencia naqueles restantes tipos de cooperativas onde non se admite o voto plural.

1.5. *Constitución, funcionamento e adopción de acordos na Asemblea.*

En primeira convocatoria a Asemblea quedará válidamente constituída cando estean presentes ou representados a maioría dos votos; isto é, máis da metade dos socios en plenitude de dereitos¹⁹, agás naqueles suposto nos que, por admitirse o voto plural, un socio pode ter máis de un voto.

En segunda convocatoria, a Asemblea quedará validamente constituída sempre que concorran algún dos seguintes presupostos: ou ben que estean presentes ou representados socios que ostenten dez por cento dos votos, ou ben estean presentes ou representados socios que ostenten cen votos, con independencia de que estes cen votos supoñan o dez por cento do total de votos da cooperativa. Con esta dobre alternativa, claro está, preténdese facilita-la realización da Asemblea naquelas cooperativas que contén cun elevado número de socios e, polo tanto, cun elevado número de votos sociais. Neste tipo de grandes cooperativas, en efecto, pode resultar realmente difícil reuni-lo dez por cento dos votos. E por esta razón o Proxecto admite a válida constitución da Asemblea coa soa presenza de cen votos sociais, anque non supoñan o dez por cento do total de votos.

Estes quórumos débense reunir sempre no comezo da sesión. Circunstancia esta que implica que, unha vez reunido o quórum, os socios poderán ausentarse

18.- Segundo o art. 36, “se os estatutos o prevén e regulan, nas cooperativas agrarias, de servizos e do mar, os socios, sexan persoas físicas ou xurídicas, poderán ter dereito a voto plural ponderado en proporción ó volume da actividade cooperativizada que desenvolven coa cooperativa, que en todo caso non poderá ser superior a cinco votos sociais”.

19.- Como expón PAZ CANALEJO [Comentarios, op. Cit., páx. 394], a referencia legal ós votos debe entenderse feita ós realmente operativos no momento de realización da Asemblea; polo tanto, non poderán computarse os votos correspondentes a socios que foran sancionados con suspensión deste dereito.

da Asemblea sen que esta ausencia afecte á súa válida constitución. Esta situación, que provocaba non poucos problemas á hora de aplica-la lexislación estatal na materia²⁰, foi xa resolta polo lexislador vasco²¹; seguindo as súas ensinanzas, o PLCG establece, de xeito expreso, que abonda con acada-lo quórum necesario ó comezo da sesión (art. 35.2 in fine).

Resulta criticable, en todo caso, que o proxecto non aclare se o quórum legalmente previsto pode ser modificado polos Estatutos. Unha previsión legal específica en torno a este punto podería evitar, como é evidente, posibles conflitos na aplicación da lei. Pero, en ausencia desta previsión legal específica, debemos pensar que o imperativo utilizado polo proxecto impide calquera modificación estatutaria dos quóruns legais.

Unha vez que estea validamente constituída, a Asemblea comezará a deliberar e debater en torno ós distintos asuntos que integren a orde do día. Estas deliberacións serán dirixidas polo presidente da Asemblea, cargo que recaerá naquela persoa designada nos Estatutos ou, senón, no presidente do órgano de administración ou no socio directamente elixido pola propia Asemblea (art. 35.4 PLCG). Tralo debate de cada punto da orde do día, este debe ser sometido a votación, que será segreda nos supostos previstos na lei ou nos Estatutos e naqueles outros casos nos que o aprobe o dez por cento dos votos presentes na Asemblea. Os acordos da Asemblea deberán ser adoptados por máis da metade dos votos validamente expresados, non sendo computables nin os votos en branco nin os votos das abstencións (art. 37.1 PLCG). Aparentemente, pois, o Proxecto de lei prescinde da maioría simple (máis votos afirmativos que negativos) para pasar a esixir unha maioría reforzada para a adopción de acordos por parte da Asemblea (máis da metade dos votos). E dicimos aparentemente porque, en realidade, o que está esixindo o proxecto de lei é tamén unha maioría simple. En efecto, se non se computan os votos en branco nin as abstencións (art. 37.1 in fine) os acordos serán validamente adoptados sempre que existan máis votos a favor que en contra, porque, nestas circunstancias, os votos a favor serán sempre, *per definitionem*, máis da metade dos votos validamente expresados. Noutras palabras, se non se computan os votos en branco nin as abstencións, a base de cálculo vén constituída tan só polos votos afirmativos e os negativos; polo tanto, se existen máis votos a favor que en contra, os votos a favor serán tamén máis da metade dos votos.

En todo caso, a maioría prevista no art. 37.1 é unha maioría ordinaria, válida para a adopción de todos aqueles acordos para os que a Lei non estableza

20.- Vid., sobre estes problemas, PAZ CANALEJO, Comentarios, op. Cit., páx. 395; PEMÁN MELERO, en Comunidades de bienes, op. Cit., páx. 729.

21.- Vid. art. 34.2 da Lei vasca de cooperativas: "A Asemblea Xeral quedará validamente constituída, en primeira convocatoria, cando estean presentes ou representados a maioría dos votos, e en segunda convocatoria, cando estean presentes ou representados alomenos socios que ostenten o dez por cento dos votos ou cen votos. Salvo previsión estatutaria en contra, abonda con acada-lo devandito quórum ó inicio da sesión".

un réxime de maiorías reforzadas. E este réxime impono o art. 37.2 para a adopción de acordos sobre modificación de estatutos, fusión, escisión, transformación, disolución, reactivación da sociedade, imposición de novas achegas obrigatorias ó capital social e modificación das cotas de ingreso ou periódicas. Nestes casos será precisa “a maioría de dous tercios dos votos presentes e representados”, agás que estatutariamente se estableza a súa aprobación por máis da metade dos votos validamente expresados. Obsérvase, polo demais, que o Proxecto establece como base de cálculo neste caso “os votos presentes e representados”. O que significa que, a diferenza do réxime de maiorías ordinario, nestes casos si se computan os votos en branco e as abstencións.

Polo demais, non podemos remata-la análise do réxime de maiorías previsto nos Estatutos sen reiterar aquí a mesma crítica que xa fixeramos ó falar dos quóruns para a válida constitución da Asemblea. Unha vez máis, non existe previsión legal específica sobre dunha posible modificación do réxime legal de maiorías por parte dos Estatutos. E unha vez máis debemos dicir que, en ausencia desta previsión, parece que o réxime previsto no proxecto non pode ser modificado estatutariamente. Sobre todo, de se ter presente que cando o proxecto admite modificacións nos Estatutos o di expresamente. Véxase senón o último inciso do art. 37.2, onde despois de establece-la necesidade dunha maioría de dous tercios para certos acordos establécese que os Estatutos poderán establecer-la aprobación destes acordos por máis da metade dos votos validamente expresados.

Os acordos adoptados pola Asemblea Xeral poden ser impugnados cando sexan contrarios á lei, cando se opoñan ós Estatutos, ou lesionen en beneficio de un ou varios socios ou de terceiros os intereses da cooperativa (art. 40 PLCG). O réxime previsto para estas accións de impugnación polo PLCG, polo demais, é practicamente idéntico ó establecido a nivel estatal pola LXC. Non podía ser doutro xeito, sobre todo se se ten presente que o Estado posúe a competencia exclusiva en materia de lexislación procesual (art. 149.1.6 da Constitución). Esta competencia exclusiva do Estado sobre a lexislación procesual, en efecto, non permite moitas modificacións na lexislación autonómica de acordo co réxime de impugnación dos acordos da Asemblea. É máis, as posibles modificacións que se introduzan poderán ser consideradas inconstitucionais se se estima que inciden no ámbito da lexislación procesal. Isto é o que pode suceder, por exemplo, co último inciso do art. 40.5 do Proxecto de lei galega, que establece un prazo de caducidade para a acción de impugnación dos acordos anulables distinto do establecido pola lexislación estatal na materia (un mes no Proxecto de lei galega fronte a un ano na lexislación estatal).

2. O órgano de administración.

2.1. *Introducción.*

Polo xeral, a doutrina científica comeza o estudo do órgano de administración nas sociedades cooperativas afirmando que existen dous grandes sistemas

a este respecto: o sistema dualista ou xermánico, no que se prevé a existencia dun órgano de dirección e un consello de vixilancia, e o sistema monista ou francés, no que só existe o Consello de Administración.²² Así mesmo, é tamén común afirmar que, tras distintas dúbidas e oscilacións²³ a lexislación española (tanto de carácter estatal como de carácter autonómico) acabou decantándose por un sistema monista no tocante ó órgano de administración da sociedade cooperativa.²⁴ Pois ben, esta tendencia cara a un sistema monista de administración non só se mantén na proxectada lei de cooperativas de Galicia, senón que incluso se reforza. Así, fronte ó que sucede na lexislación estatal²⁵, o PLCG non contempla a posibilidade de contratar un director ou xerente que asuma a xestión do tráfico ordinario da cooperativa. Agora ben, esta desaparición do director da cooperativa tan só é posible gracias a outra modificación esencial: a posibilidade de que formen parte do Consello de Administración da cooperativa persoas que non deteñan a condición de socio desta.²⁶ Tradicionalmente afirmase, en efecto, que a obriga (prevista na lexislación estatal) de te-la condición de socio para poder ser administrador na cooperativa²⁷ pode chegar a provocar que ningún dos membros do órgano de administración reúna os coñecementos técnicos e profesionais necesarios para a xestión ordinaria da empresa. E, ante a evidente necesidade deste tipo de coñecementos, permítese que os Estatutos prevexan a existencia dun director que asuma a xestión do tráfico ordinario da cooperativa. Agora ben, a situación muda substancialmente cando, como no PLCG, se permite a entrada no Consello de Administración de persoas alleas á cooperativa e que, polo tanto, non teñen a condición de socio. O Consello pode entón acoller no seu seo a persoas que posúan os coñecementos precisos para a adecuada xestión do tráfico ordinario da empresa. E cando isto sucede, desaparece en grande medida a necesidade de contratar un director ou xerente.

A desaparición da figura do director, pois, permite centralizar toda a dirección e xestión da cooperativa nun único órgano: o Consello de Administración.

22.- Vid., por todos, VICENT CHULIÁ, en PAZ CANALEJO / VICENT CHULIÁ, Comentarios al Código de Comercio y legislación mercantil especial. Tomo XX: Ley General de Cooperativas. Vol. 2º: artículos 29 a 66, Editorial Revista de Derecho Privado, Madrid, 1990, páx. 614; MARTÍNEZ VIAMONTE, en VV.AA., Comunidades de bienes, cooperativas y otras formas de empresa, Colegios Notariales de España, Madrid, 1996, 751.

23.- Dentro destas oscilacións destaca a regulación do órgano de administración na Lei Xeral de Cooperativas de 19 de decembro de 1974, que provocou unha intensa polémica doctrinal á hora de determinar se nela se establecía un sistema monista ou dualista de administración e dirección da cooperativa. Vid., a este respecto, VICENT CHULIÁ, “Los órganos sociales de la cooperativa”, RJC, 1978, páxs. 104 e ss.

24.- Vid. MARTÍNEZ VIAMONTE, en Comunidades de bienes, op. Cit., páx. 751.

25.- Vid. art. 60 LXC: “Se os Estatutos o prevén, a Asemblea Xeral poderá acorda-la existencia na cooperativa dun Director, coas facultades que se lle conferisen na escritura de poder (...). As facultades conferidas ó director só poderán alcanzar ó tráfico empresarial ordinario”.

26.- Vid. art. 44.1 in fine do PLCG: “se o prevén os Estatutos, ata un 25% dos membros do Consello de Administración poderán ser elixidos entre persoas físicas non socias, agás o presidente e o vicepresidente, que deberán ser, en todo caso, socios da cooperativa”.

27.- Cfr. art. 56.1 LXC: “só poden ser elixidos conselleiros os socios da cooperativa”.

Con isto refórzase, como é evidente, o carácter democrático propio de toda sociedade cooperativa, pois a administración da sociedade recae sempre nun órgano colexiado no que alomenos o 75% dos seus membros son socios da cooperativa. Agora ben, como tal órgano colexiado, o Consello de Administración pode atopar maiores dificultades na xestión do tráfico ordinario ca un órgano individual coma o director. A mesma necesidade dunha convocatoria previa para a súa reunión ou outros requisitos formais para a válida adopción de acordos pode chegar a provocar que o Consello de Administración atope dificultades á hora de resolver asuntos que, pola súa propia natureza, requiren unha decisión rápida e urxente. Pois ben, para paliar (na medida do posible) as desvantaxes que a este respecto se derivan da desaparición do director, o PLCG prevé o nomeamento no seu seo de conselleiros delegados que asuman (ó igual que o facía aquel) a xestión do tráfico ordinario da empresa. Véxase senón o art. 41. 2 do proxecto, segundo o cal, “se os Estatutos o prevén, o Consello de Administración poderá nomear, por unanimidade dos seus membros e de entre eles, un ou varios conselleiros delegados, persoas físicas, con facultades referidas exclusivamente ó xiro e tráfico ordinario da cooperativa”. Existe, non obstante, unha diferenza fundamental entre o director e o conselleiro delegado: o primeiro é unha persoa estraña ó órgano de administración que é expresamente contratada para asumir a xestión do tráfico ordinario da empresa; o conselleiro delegado, por contra, é un membro do propio Consello de Administración que asume a xestión do tráfico ordinario en nome de todo o Consello mediante un nomeamento que deberá ser inscrito no correspondente Rexistro de Cooperativas.

No PLCG, polo tanto, a xestión e administración da sociedade centralízase con carácter exclusivo en torno ó Consello de Administración²⁸, no seo do cal se poderán nomear, de se-lo caso, un ou varios conselleiros delegados. A continuación, pois, debemos estudar a composición deste órgano, as súas competencias, e os distintos aspectos do seu funcionamento.

2.2. *Composición do Consello de Administración.*

O PLCG non predetermina a composición do Consello de Administración da Cooperativa. Limitase a establecer un número mínimo de administradores membros no consello (tres membros). Dentro desta ampla marxe de liberdade serán os Estatutos da cooperativa os que deberán concreta-la composición do Consello, podendo optar, a este respecto, entre prever un número determinado de vocais ou prever un número variable entre un mínimo e un máximo (art.

28.- Esta regra xeral tan só coñece unha excepción naquelas cooperativas nas que o número de socios sexa inferior a dez. Segundo establece o art. 41.1 do PLCG, neste tipo de cooperativas “os Estatutos poderán establecer a existencia dun administrador único, persoa física que deberá te-la condición de socio, coas competencias e co réxime establecido nesta sección para o Consello de Administración”.

43.1, segundo inciso).²⁹ Agora ben, cabe formula-la oportunidade dunha marxe de liberdade tan ampla á hora de configura-la composición do órgano de administración. Máis en particular, podemos preguntarnos se non sería aconsellable fixar tamén un máximo legal de membros do Consello que se impida unha indesexable masificación do órgano de administración que poida chegar a entorpece-la súa operatividade.

En todo caso, os administradores serán elixidos pola Asemblea Xeral de entre os socios, en votación secreta, polo maior número de votos (art. 44.1). A fórmula empregada polo PLCG (maior número de votos) indica con claridade que unha maioría relativa na Asemblea é suficiente para a elección dos membros do Consello de Administración.³⁰ Agora ben, esta regra xeral de elección dos administradores por maioría relativa no seo da Asemblea conta con dúas excepcións: a) nas cooperativas con máis de 50 traballadores con contrato por tempo indefinido deberá reservarse un posto de vocal do Consello para un deles, que será elixido polo Comité de Empresa ou, de se-lo caso, polo colectivo de traballadores que representa (art. 43.2); b) os Estatutos tamén poderán reservar postos de membros vocais do Consello de Administración para a súa designación de entre colectivos de socios configurados en función das zonas xeográficas ás que a sociedade estenda a súa actividade ou en función das actividades que desenvolven se están claramente diferenciadas; nas de traballo asociado, en función das distintas categorías profesionais dos seus membros; e nas demais clases de cooperativas, en función do carácter de socio de traballo (art. art. 43.3).

As persoas que resulten elixidas non poderán estar incursas en ningún dos supostos de incapacidade ou incompatibilidade previstos no art. 48 do Proxecto.³¹ Ademais, e como xa sabemos, o 75% (alomenos) dos membros do Conse-

29.- Esta última posibilidade non aparece prevista no ámbito da lexislación estatal. O art. 55.1 da LXC, en efecto, obriga a concretar nos Estatutos o número de membros do Consello.

30.- En todo caso, debemos lamenta-la confusa terminoloxía que utiliza o Proxecto para referirse ós distintos réximes de maiorías. Resulta moi significativo, por exemplo, que en distintas partes do Proxecto se utilicen distintos términos para referirse a unha idéntica maioría: a maioría relativa. Compárense senón os arts. 37 e 44. No primeiro dise que os acordos da Asemblea Xeral serán adoptados por máis da metade dos votos validamente expresados, non sendo computables nin os votos en branco nin as abstencións; e, como xa tivemos ocasión de comprobar, se non se computan os votos en branco nin as abstencións, é o mesmo dicir máis da metade dos votos que dicir máis votos afirmativos ca negativos. Estase falando, pois, dunha maioría relativa. Pola súa parte, o art. 44 utiliza unha terminoloxía totalmente distinta para referirse a unha idéntica maioría relativa. Dise, en efecto, que os administradores serán elixidos pola Asemblea Xeral polo maior número de votos.

31.- O teor literal do art. 48 do PLCG é o seguinte: "1.- Non poderán ser membros do órgano de administración: a) Os altos cargos, funcionarios e persoal ó servizo das administracións, con funcións que se relacionen coas actividades propias da cooperativa de que se trate, salvo que o sexan en representación do ente público ou da Administración na que prestan os seus servizos; b) Os crebados e concursados non rehabilitados, os menores e incapacitados, os condenados a penas que levan anexa a inhabilitación para o exercicio de cargos públicos, os que fosen condenados por grave incumprimento das leis ou disposicións sociais e aqueles que por razón do cargo non poidan exercer actividades económicas lucrativas; c) Os que desenvolvan ou exerzan por conta propia ou

llo deberán te-la condición de socio da cooperativa. O que significa que só é posible a entrada no Consello de persoas alleas á cooperativa naqueles casos nos que os Estatutos prevexan un Consello integrado por catro ou máis membros. Por contra, se os Estatutos optan polo mínimo legal e prevén un Consello de só tres membros, todos eles deberán ser socios da cooperativa. En efecto, se un só deles non posúise tal condición, representaría xa un 33% do Consello, porcentaxe superior ó 25% admitido polo art. 44.1 do proxecto.

O nomeamento dos administradores, que deberá ser aceptado por estes³², producirase por un período inicial que fixarán os Estatutos, pero que non poderá ser inferior a dous anos nin superior a seis (art. 45). Os administradores poden ser tamén reelixidos indefinidamente para o mesmo cargo. O Proxecto, sen embargo, non determina o período polo cal se produce ou debe producir cada reelección. Pero unha interpretación sistemática do texto débenos levar a concluír que a reelección se producirá polo período de tempo fixado nos Estatutos, que tampouco poderá ser inferior a dous anos nin superior a seis.

Os administradores poden tamén cesar no seu cargo antes de que remate o período para o cal foron nomeados. O Proxecto, polo demais, non realiza unha enumeración das distintas causas de cesamento dos administradores. Pero unha lectura completa do texto permítenos afirmar que estas causas de cesamento anticipado son, basicamente, tres:

a) Renuncia por parte do administrador, considerada no art. 45.2 do proxecto. Neste precepto, polo demais, non se fala da necesidade dunha xusta causa para a renuncia ó cargo de administrador. Poderíase pensar, pois, que os administradores poden renunciar ó cargo sen necesidade de alegar xusta causa. Cremos, sen embargo, que, en certos supostos, unha renuncia sen xusta causa debería ser considerada como un incumprimento da obriga do socio de aceptar los cargos sociais para os cales foi elixido. Se non se aceptase esta interpreta-

allea actividades que poidan resultar competitivas ás da propia cooperativa ou que baixo calquera forma teñan intereses opostos ós dela, agás autorización expresa da Asemblea Xeral; d) Os interventores, os membros do Comité de recursos e o letrado asesor, así como os parentes deles ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade, salvo para as cooperativas de segundo grao; e) Os incursos nos supostos estatutariamente previstos; 2.- Son incompatibles entre si os cargos de membro do órgano de administración, así como cos seus ascendentes, descendentes e afíns no primeiro grao e co seu cónxuxe; 3.- O conselleiro incurso en calquera das prohibicións deste artigo será inmediatamente destituído do seu cargo polo Consello de Administración, sen prexuízo da responsabilidade na que puidese incurrir pola súa conducta desleal; 4.- O cargo de membro do Consello de Administración non poderá desempeñarse simultaneamente en máis de tres sociedades cooperativas de primeiro grao”.

32.- Segundo establece o art. 44 no seu cuarto parágrafo, o nomeamento dos conselleiros producirá efecto dende o momento da súa aceptación, que se formalizará nos quince días seguintes á súa designación, e deberá presentarse para a súa inscrición no correspondente Rexistro de Cooperativas dentro dos trinta días seguintes á aceptación”. Á hora de interpretar este precepto, polo demais, debemos ter presente que a aceptación dos cargos sociais para os que resulten elixidos constitúe unha das obrigas fundamentais dos socios nunha sociedade cooperativa (art. 24.h) do proxecto. Polo tanto, se un socio se nega a aceptar-lo cargo sen xusta causa, a sociedade podería demandar unha eventual indemnización de danos e prexuízos.

ción, en efecto, poderíase burlar facilmente esta obriga, pois abondaría con acepta-lo cargo no momento da elección e renunciar a el poucos días despois.

b) Unha segunda causa de cesamento anticipado é a destitución do administrador por parte da Asemblea. A diferenza do suposto anterior, neste caso si podemos falar dunha revocación ad nutum, pois, ó tratarse dun cargo de confianza, a Asemblea pode destituír un administrador en calquera momento en que a crebe a confianza depositada nel, sen necesidade de alegar unha xusta causa.

c) Finalmente, os administradores tamén poderán ser destituídos polo propio Consello de Administración cando se atopen incursos en calquera dos supostos de incapacidade ou incompatibilidade previstos no proxecto (art. 47.3).

En todo caso, e calquera que sexa a causa do cesamento anticipado do administrador, a súa vacante será cuberta polo suplente cando a existencia de suplentes estivese prevista nos Estatutos. En caso contrario, a vacante deberá ser cuberta de xeito inmediato na primeira Asemblea Xeral que tivese lugar.

2.3. *Competencias e funcionamento.*

Seguindo neste punto o establecido na LXC³³, o PLCG atribúelle tres competencias en exclusiva ó Consello de Administración: o goberno, a representación e a xestión da sociedade cooperativa.³⁴ Resultan, pois, plenamente aplicables aquí as consideracións realizadas pola doutrina científica ó analiza-lo alcance destas tres competencias no ámbito da lexislación estatal. Así, e seguindo a VICENT CHULIÁ³⁵, podemos dicir que o goberno da cooperativa supón a facultade legal de facer cumpri-las disposicións legais e estatutarias que teñen como destinataria a cooperativa. Pola súa banda, a xestión da cooperativa implica un conxunto de facultades de administración do patrimonio da cooperativa organizado como empresa. A representación, en fin, supón a facultade de traduci-las concretas decisións da xestión empresarial en declaracións de vontade ou manifestacións de vontade de transcendencia xurídica, cos socios e cos terceiros.

A representación atribuída ó órgano de administración, polo demais, esténdese no PLCG a tódolos asuntos concernentes á cooperativa. Obsérvase que, ó igual que sucede coa LXC³⁶, o proxecto prescinde de calquera referencia ó obxecto social á hora de delimita-lo ámbito da representación atribuída ó órgano

33.- Cfr. art. 53.1 da LXC: “O Consello Rector é o órgano de goberno, xestión e representación da sociedade cooperativa”.

34.- Vid. art. 41.1 do Proxecto, segundo o cal “os administradores constitúen un órgano social colexiado coa denominación de Consello de Administración, ó que lle corresponde en exclusiva o goberno, a representación e a xestión da sociedade cooperativa”.

35.- VICENT CHULIÁ, en Comentarios, op. Cit., páxs. 632 e ss.; Vid. tamén, no mesmo sentido, MARTÍNEZ VIAMONTE, en Comunidades de bienes, op. cit., pág. 752.

36.- Cfr. art. 53.2 da LXC: “A representación da sociedade cooperativa atribuída ó Consello Rector (...) estenderase, en xuízo e fóra del, a tódolos asuntos concernentes á mesma”.

de administración.³⁷ Circunstancia esta última que podería levar a pensar que o ámbito de representación do órgano de administración da cooperativa é ilimitado dentro da actividade empresarial, con independencia de que un determinado acto quede incluído ou non no obxecto social delimitado nos Estatutos.³⁸ Idea esta que se reforza inda máis se se ten presente que, no segundo inciso, o art. 42.1 do Proxecto establece unha medida de protección da seguridade no tráfico segundo a cal calquera limitación das facultades de representación que ostente o órgano de administración establecida nos Estatutos non poderá facerse valer fronte ós terceiros.³⁹

Cómpre dicir, polo demais, que o Consello de Administración é un órgano colexiado. Por esta razón, non abonda con dicir que o Consello ostenta a representación da sociedade. Hai que regular tamén a quen corresponde, no seo do Consello, a facultade de execución da representación da sociedade. A este respecto, poderíase optar por dous sistemas ben distintos: ou ben esixírala colaboración de tódolos membros do Consello no acto de representación, debendo todos eles subscribir conxuntamente o contrato en nome da sociedade⁴⁰; ou ben se confire a facultade de executa-la representación da sociedade a un dos membros do Consello.

O PLCG opta por esta segunda solución, conferíndolle a representación legal da cooperativa ó presidente do Consello de Administración. A fórmula elixida para conferir esta representación legal parécenos, sen embargo, críticable. Segundo o art. 42.2, en efecto, “o Presidente do Consello de Administración ou administrador único, que o será tamén da cooperativa, terá a representación legal dela, sen prexuízo de incorrer en responsabilidade se a súa actuación non se axusta ós acordos da Asemblea Xeral ou do propio consello”.

37.- Deste xeito, a situación é completamente distinta á que se produce en materia de sociedades anónimas, onde os administradores ostentan a representación da sociedade tan só para todos aqueles actos incluídos no obxecto social. Vid., neste sentido, o art. 129 da LSA, segundo o cal, “a representación estenderase a tódolos actos comprendidos no obxecto social delimitado nos Estatutos”.

38.- Nun sentido similar, Vid. MARTÍNEZ VIAMONTE, en Comunidades de Bienes, op. Cit., páx. 753.

39.- Unha vez máis xorden as profundas diferencias existentes entre o réxime xurídico das cooperativas (tal e como este é configurado no PLCG e na LXC) e o réxime xurídico das sociedades anónimas. Nestas últimas, como xa sabemos, os administradores ostentan a representación da sociedade para calquera acto incluído dentro do obxecto social delimitado nos Estatutos, sen que as posibles limitacións destas facultades de representación poidan afectar ós terceiros. Sen embargo, os actos ou contratos concluídos polos administradores e que fosen alleos ó obxecto social só obrigan á sociedade fronte a aqueles terceiros que obrasen de boa fe e sen culpa grave. Non queda obrigada a sociedade, por contra, fronte ós terceiros que obrasen de mala fe. Nas cooperativas, sen embargo, os administradores ostentan facultades ilimitadas de representación dentro da actividade empresarial e para tódolos asuntos concernentes á cooperativa. Calquera limitación destas facultades será ineficaz fronte ós terceiros, con independencia de que estes actuasen de boa ou mala fe, e con independencia tamén de que o concreto acto ou contrato quedase incluído no obxecto social delimitado nos Estatutos.

40.- Prof. GARRIGUES falaba neste caso dun sistema de representación colectiva. Vid. GARRIGUES / URÍA, Comentarios a la Ley de Sociedades Anónimas, páx. 120.

Obsérvese pois, que o PLCG lle confire a representación legal da cooperativa ó presidente do Consello con carácter absoluto, sen esixirlle a este que actúe en nome do Consello ou en execución dos acordos do Consello. O que significa que as actuacións do presidente en asuntos concernentes á cooperativa (art. 42) vinculan sempre á sociedade, con independencia de que esta despois poida esixirlle responsabilidade ó seu presidente se este actuou en contra de acordos da Asemblea ou do propio Consello. Deste xeito, concédeselle “a unha soa persoa -ás veces sometida a graves tentacións- o poder legal de comprometer irremediabilmente a cooperativa fronte a terceiros”.⁴¹ Os perigos desta situación son evidentes, polo que parece moito máis adecuada unha fórmula similar á recollida no art. 40.4 da Lei valenciana de cooperativas, segundo o cal “a execución dos acordos [do Consello Rector] será competencia do presidente, en nome do Consello Rector, exhibindo a certificación do acordo correspondente”.⁴²

A xestión, o goberno e a representación da sociedade son pois, as tres competencias básicas do Consello de Administración. Son, ademais, competencias exclusivas, o que significa, como xa expuxemos, que a Asemblea, se ben poderá debater estes asuntos, non poderá adoptar acordos obrigatorios sobre asuntos que, ó englobarse dentro da xestión, representación e goberno da cooperativa, sonlle atribuídos expresamente pola lei ó órgano de administración.⁴³

Pódese observar, pois, que existe un claro intento de delimitar as competencias entre a Asemblea Xeral e o Consello de Administración. Incluso se podería falar tamén dun claro intento de reforza-lo papel do Consello de Administración en detrimento do papel da Asemblea, con tódalas consecuencias que disto se derivan para o principio de democracia interna na cooperativa. Este intento plasmárase tanto na prohibición para a Asemblea de adoptar acordos obrigatorios en materias asignadas en exclusiva a outros órganos, coma na cualificación como exclusivas das competencias do Consello en materia de xestión, goberno e representación da sociedade. Así as cousas, nada impediría pensar que, nestas materias que o Consello asume en exclusiva, este non se atopa sometido á Asemblea Xeral. Por unha banda, porque a Asemblea ten prohibido adoptar acordos obrigatorios e vinculantes sobre estas materias. E por outra, porque a diferenza do establecido na LXC, o PLCG non di que o Consello deba asumir

41.- VICENT CHULIÁ, en *Comentarios*, op. Cit., páx. 652.

42.- Obsérvese que o presidente, á hora de firmar un contrato en nome da cooperativa, non só debe probar que ostenta o cargo de presidente do Consello, senon tamén que actúa en execución dun acordo deste, exhibindo a estes efectos a certificación correspondente. No esquema do PLCG, por contra, o presidente só debe probar que ostenta tal condición (por exemplo, a través dun certificado do Rexistro de Cooperativas onde conste a inscrición do seu nomeamento), pero non debe acreditar que actúa en execución de acordos do Consello de Administración. Vid., nun sentido similar, e en relación coa LXC, MARTÍNEZ VIAMONTE, en *Comunidades de Bienes*, op. cit., páxs. 754 e ss.

43.- Vid. art. 32.2 PLCG: “Así mesmo poderá debate-la Asemblea sobre cantos asuntos sexan de interese para a cooperativa, (.), pero únicamente poderá tomar acordos obrigatorios en materias que esta Lei non considere competencia exclusiva doutros órganos sociais”.

a xestión, o goberno e a representación da sociedade someténdose á política fixada pola Asemblea Xeral.⁴⁴ É máis, mentres a LXC establece que é preceptivo o acordo da Asemblea Xeral para establece-la política xeral da cooperativa (art. 43.3), o PLCG só lle atribúe á Asemblea competencias para aprobación do plan empresarial presentado polo Consello (art. 31.1.a). Nestas circunstancias, e como antes dicíamos, non só cabe falar dunha clara delimitación de competencias entre a Asemblea e o Consello; pódese falar tamén dun claro reforzamento do papel do Consello de Administración fronte á Asemblea Xeral. Circunstancia esta última que pode ser obxecto das máis diversas críticas se se ten presente que as cooperativas son sociedades rexidas polo principio de democracia interna nas que, como o propio PLCG recoñece, a Asemblea é a reunión de tódolos socios que se constitúen como órgano supremo de expresión da vontade social (art. 30).

As competencias do Consello de Administración complétanse cunha cláusula residual en virtude da cal este ostenta todas aquelas facultades que non estean reservadas pola lei ou polos Estatutos a outro órgano social (art. 41.1 in fine). O Consello, pois, pode asumir todas aquelas competencias que non lles fosen expresamente atribuídas a outros órganos da cooperativa. Sen embargo, deberá recordar que, segundo o art. 31.2 do PLCG, a Asemblea tamén pode adoptar acordos obrigatorios sobre aquelas materias que a lei non considere competencia exclusiva doutros órganos sociais, polo que, chegado o caso, o Consello deberá respectar e cumprir-las acordos adoptados pola Asemblea nas materias que pretenda asumir en virtude da cláusula residual incluída no art. 41.

Para que poida asumir todas estas competencias, en fin, os Estatutos deben preve-las normas de funcionamento do Consello. Agora ben, a diferenza do que sucedía coa LXC, o PLCG prevé que sexa o propio Consello o que se autorregule en ausencia daquelas normas estatutarias. A estes efectos, o Consello só deberá respecta-las mínimas normas de funcionamento previstas no Proxecto. Estas normas serían as seguintes:

a) O Consello debe ser convocado polo presidente ou por quen o substitúa, por iniciativa propia ou por petición de calquera conselleiro. Se a solicitude non fose atendida no prazo de dez días, aquel conselleiro que fixera a petición poderá convocar por si mesmo o Consello se logra para esta convocatoria a adhesión de, alomenos, un tercio dos conselleiros.

b) O Consello quedará validamente constituído cando concorran persoalmente á reunión máis da metade dos seus compoñentes.

44.- Resulta moi significativa, a este respecto, a comparación entre o art. 53.1 da LXC e o art. 41.1 do PLCG. Segundo o primeiro destes dous preceptos, “o Consello Rector é o órgano de goberno, xestión e representación da sociedade cooperativa, con suxeición á Lei, ós Estatutos e á política xeral fixada pola Asemblea Xeral”. Segundo o art. 41.1 do PLCG, sen embargo, “os administradores constitúen un órgano social colexiado coa denominación de Consello de Administración, ó que lle corresponde en exclusiva o goberno, a representación e a xestión da sociedade cooperativa”.

c) Os acordos adoptaranse por máis da metade dos votos validamente expresados, agás nos supostos expresamente previstos na lei e para acordar os asuntos que deben incluírse na orde do día da Asemblea, nese caso será suficiente o voto favorable dun tercio dos membros que constitúen o Consello.⁴⁵

d) O secretario do Consello redactará acta da reunión, que deberá ser levada ó libro de actas do órgano de administración, e na que deberá constar a lista de asistentes, o lugar, a data e a hora da reunión, o resumo dos debates e o texto dos acordos, o resultado das votacións e calquera outra circunstancia que pola súa importancia se estime oportuna para a súa constancia, así como aquelas intervencións das que calquera conselleiro solicite a súa constancia na acta. A acta será asinada polo presidente e o secretario.

Estes son os únicos aspectos do funcionamento do Consello que son obxecto de regulación específica no PLCG. Como antes dicíamos, os restantes aspectos do funcionamento do Consello (publicidade da convocatoria, antelación mínima e máxima, etc.) deberán ser fixados polos Estatutos. E, en defecto de previsión estatutaria, será o propio Consello quen goce de capacidade de autorregulación.

2.4. Impugnación dos acordos do Consello de Administración.

Como órgano colexiado que é, o Consello de Administración da cooperativa debe desenvolver as súas competencias á través da adopción de acordos. E, ó igual que sucede cos acordos da Asemblea Xeral, estes acordos poden ser obxecto de impugnación. O PLCG establece, a este respecto, que poden ser impugnados aqueles acordos que sexan contrarios á lei ou ós Estatutos, os que vulneren os dereitos do socio, ou os que lesionen en beneficio dun ou varios socios ou de terceiros os intereses da cooperativa (art. 52). A simple vista, sorprende que o PLCG prescindira da distinción entre acordos nulos e anulables⁴⁶, distinción que si recolle, por exemplo, a LXC.⁴⁷ E o certo é que a ausencia desta distinción entre acordos nulos e anulables sorprende inda máis se se ten presente que aquela distinción é despois utilizada polo propio Proxecto para regula-la

45.- Resulta curioso que o PLCG diga que “é suficiente” o voto favorable dun tercio dos membros do Consello para incluír asuntos na orde do día da Asemblea, dando así a impresión de que se establece unha maioría máis sinxela ou asequible que para os restantes asuntos. Como facilmente se comprenderá, non sempre é así. Imaxinemos, por exemplo, un Consello de Administración integrado por sete conselleiros dos que só catro asisten á reunión (constitución válida por estar presentes máis da metade dos membros do Consello). Para incluír asuntos na orde do día da Asemblea sería preciso o voto favorable de un tercio dos conselleiros, isto é, tres conselleiros. Sen embargo, outros asuntos poderían ser aprobados co voto favorable de só dous conselleiros se os outros dous asistentes se absteñen (máis da metade dos votos validamente expresados).

46.- Nun principio, todo parece indicar que a ausencia dunha distinción entre acordos nulos e anulables débese a un excesivo mimetismo con respecto ó establecido no art. 49.1 da Lei vasca de cooperativas, o texto do cal se transcribe (case literalmente) no art. 52.1 do PLCG.

47.- Vid. art. 66.2 da LXC, segundo o cal, “serán nulos os acordos contrarios á lei. Os demais acordos a que se refire o número anterior serán anulables”.

lexitimación para interpoñe-las correspondentes accións de impugnación. Así, dispónse que, fronte ó que sucede cos acordos nulos (que poden ser impugnados por calquera socio, incluídos os membros do órgano de administración), os acordos anulables só poden ser impugnados polos interventores, polos socios que representen o 10% dos votos sociais, e por aqueles administradores que fixesen constar en acta a súa oposición ó acordo ou que fixesen constar esta mesma oposición por escrito fidedigno dirixido ó Consello.

Nestas circunstancias, pois, será precisa unha nova norma na que se estableza qué acordos son nulos e qué acordos son anulables. En caso contrario, obrigaríasele ó intérprete a acudir a unha aplicación analóxica das normas previstas en materia de impugnación dos acordos da Asemblea e a considerar que son nulos os acordos do Consello contrarios á lei e anulables tódolos restantes.

En todo caso, o PLCG establece que o prazo para interpoñe-las accións de impugnación dos acordos do Consello é común para os acordos nulos e anulables: dous meses contados desde que se tivese coñecemento do acordo e sempre que non transcorrese un ano dende a súa adopción. Un prazo idéntico, por tanto, ó previsto na lexislación estatal na materia.⁴⁸

2.5. Responsabilidade dos administradores.

Segundo se establece no art. 50 do Proxecto, os administradores responderán solidariamente fronte á cooperativa, ós socios, e ós terceiros, do dano que causen por actos contrarios á lei ou ós estatutos sociais, ou polos realizados sen a dilixencia coa que deben desempeña-lo cargo. Unha norma, pois, absolutamente común no ámbito do Dereito de sociedades se non fose porque, no caso do PLCG, encerra un auténtico círculo vicioso. O art. 50, en efecto, di que os administradores responderán, entre outros, polos actos realizados sen a dilixencia coa que deben desempeña-lo cargo. Agora ben, esta norma, en por si, carece de sentido se non se completa con outra que concrete cal é o nivel de dilixencia esixible ós administradores. Pero o Proxecto, lonxe de establecer un concreto nivel de dilixencia, limitáase a establecer que “os membros do Consello de administración actuarán coa dilixencia debida” (sic). O resultado, pois, é absurdo: segundo o Proxecto, os administradores actuarán coa dilixencia debida e responderán polos actos realizados sen a dilixencia debida; pero, anque resulte sorprendente, non se aclara en ningún momento cal é a dilixencia debida. Así as cousas, resultaría aconsellable que na tramitación parlamentaria se emendase esta deficiencia establecendo un modelo de dilixencia para os administradores. Tarefa esta última que, ademais, é francamente sinxela, sobre todo se se ten presente que tanto a lei estatal coma a maior parte das leis autonómicas acoden a un modelo de dilixencia único e uniforme: os administradores, dise nestes tex-

48.- Cfr. art. 66.4 da LXC.

tos legais, deben desempeña-lo seu cargo coa dilixencia dun ordenado xestor e dun representante leal.⁴⁹

En todo caso, a responsabilidade que asumen os administradores é solidaria. Conforme ó art. 50.1 do proxecto, só quedan exonerados de responsabilidade aqueles administradores que proben que non participaron na adopción do acordo ou que, inda participando, fixeron consta-la súa oposición a el na acta ou mediante documento fidedigno dirixido ó órgano de administración nos trinta días seguintes ós da adopción do acordo.

A responsabilidade dos administradores, como é usual, pódese facer valer mediante dous tipos de accións: a acción social e a acción individual de responsabilidade. Con respecto a esta última, o PLCG achega poucas novidades, e límitase a establecer que quedan a salvo as accións individuais que poidan corresponderlles ós socios e a terceiros por actos dos administradores que lesionen directamente os seus intereses. Si achega relevantes novidades o proxecto, en cambio, verbo da acción social de responsabilidade. Segundo o art. 51 do proxecto, acción social de responsabilidade poderá ser exercida pola propia cooperativa mediante acordo da Asemblea Xeral, inda que este asunto non conste na orde do día. Cando a cooperativa non interpoña acción de responsabilidade, no prazo de tres meses dende a data de adopción do acordo, calquera socio poderá exercer esta acción en nome e por conta da cooperativa. Finalmente, transcorrido o prazo de seis meses dende a comisión dos feitos que orixinaron o acordo de exercicio da acción de responsabilidade, sen que a Asemblea Xeral ou os socios a interpuxesen, calquera acredor poderá exercitalo co fin de reconstruí-lo patrimonio social cooperativo.

Pódese comprobar, pois, que o PLCG só permite o exercicio da acción social polos socios ou polos acredores naqueles supostos nos que a Asemblea adoptou o acordo de exercela pero finalmente non a exerceu. Por contra, non admite (como fan a LSA⁵⁰ e a maior parte das lexislacións autonómicas en materia de cooperativas⁵¹) exercicio da acción social por parte dun grupo de socios

49.- Vid. art. 64.1 da LXC, art. 45.1 da lei catalana, art. 41.1 da lei andaluza, e art. 41.1 da lei valenciana.

50.- Vid. art. 134 (parágrafos 4 e 5) da LSA: “os accionistas, nos termos previstos no art. 100, poderán solicita-la convocatoria da xunta xeral para que esta decida sobre o exercicio da acción de responsabilidade e tamén emprender conxuntamente a acción de responsabilidade en defensa do interese social cando os administradores non convocasen a xunta xeral solicitada para tal finalidade, cando a sociedade non a emprenda dentro do prazo de un mes, contado desde a data de adopción do correspondente acordo, ou ben cando este fose contrario á existencia de responsabilidade. Os acredores poderán exercita-la acción social de responsabilidade contra os administradores cando non fose exercitada pola sociedade ou os seus accionistas sempre que o patrimonio social resulte insuficiente para a satisfacción dos créditos”.

51.- Vid., por exemplo, o art. 45.2 da lei catalana (practicamente idéntico ó art. 41.2 da lei andaluza) ou o art. 41.3 da lei valenciana. Segundo o primeiro destes preceptos, “a acción [social] de responsabilidade contra os membros do Consello Rector pode ser exercida en calquera momento pola Asemblea Xeral ou, no seu defecto, por un número de socios que represente un 20 por 100 dos votos sociais, sempre que a devandita acción non fose exercida pola Asemblea Xeral nun

ou polos acredores naqueles supostos nos que o acordo da Asemblea fose contrario á esixencia de responsabilidade.⁵² Deste xeito, dificultase o exercicio da acción social e a defensa do patrimonio e dos intereses da cooperativa por parte dunha minoría naqueles supostos nos que os administradoes conten co apoio da maioría dos socios. Claro está, polo demais, que os socios disidentes e os acredores sempre poderían interpór unha acción individual de responsabilidade. Pero convén non esquecer que esta última persegue a protección dos intereses e patrimonios individuais dos accionantes, nunca a protección dos intereses e do patrimonio da propia cooperativa, os cales só poden ser defendidos a través do exercicio dunha acción social.

En todo caso, a acción social de responsabilidade prescribirá ós dous anos de producirense os actos que orixinasen a responsabilidade ou dende o coñecemento destes actos (art. 51.5 PLCG).

3. Os interventores.

O terceiro órgano obrigatorio en toda cooperativa son os interventores. O seu número deberá vir determinado polos Estatutos (art. 53.2) e serán elixidos pola Asemblea Xeral mediante votación secreta polo maior número de votos (art. 53.1). A elección, polo demais, deberá recaer en socios que non estean incurso nalguna das causas de incompatibilidade ou incapacidade previstas no Proxecto para os administradores. Non obstante, o Proxecto tamén prevé a posibilidade de que un máximo do 50 por 100 dos interventores sexan persoas físicas non socias que reúnan os requisitos de cualificación profesional e experiencia técnica ou empresarial adecuados (art. 53.1). Pero, neste último caso, as persoas que vaian desempeña-lo cargo deberán ser elixidas polo voto favorable dos dous tercios dos votos presentes e representados na Asemblea.

As persoas elixidas pola Asemblea para desempeña-lo cargo de interventores permanecerán nel durante o período de tempo que fixen os Estatutos, o cal non poderá ser inferior a dous anos nin superior a seis, podendo ser reelixidos para idénticos períodos. Durante o tempo que permanezan no cargo, os inter-

prazo de tres meses contados dende a data na que acordou realizalo, ou ben cando a decisión desta fose denegatoria". Pola súa banda, o art. 41.2 da lei valenciana dispón que "o 5 por 100 dos socios, ou 50 deles, poderán pedir da Asemblea que adopte o citado acordo, e se no prazo de seis meses non o fai ou non se presenta a demanda xudicial ou arbitral, poderán interpo-la mesma acción de responsabilidade por conta da cooperativa".

52.- Mesmo a LXC pode ser interpretada no sentido de que os acredores poden exercer-la acción social cando o acordo da Asemblea fose contrario á esixencia de responsabilidade. Segundo o art. 65.1, en efecto, "tamén poderán exercitar esta acción, co fin de reconstruí-lo patrimonio social, os acredores da sociedade, transcorridos catro meses dende a produción dos feitos que orixinaron a responsabilidade sen que tal acción fose exercitada pola sociedade ou polos socios". Son evidentes, pois, as profundas diferencias entre este precepto e o art. 51.4 do PLCG, onde só se permite o exercicio da acción social por parte dos acredores "transcorridos o prazo de seis meses dende a comisión dos feitos que orixinaron o acordo de exercicio da acción de responsabilidade, sen que a Asemblea ou os socios a interpuxesen.

ventores desempeñarán as seguintes funcións: a) a censura das contas anuais antes da súa presentación á Asemblea, mediante informe emitido para o efecto; b) convoca-la Asemblea Xeral naqueles supostos (xa analizados ó longo deste traballo) nos que así o permite a lei; c) controla-la levanza dos libros da cooperativa; d) solicitar do órgano de administración todas aquelas informacións que consideren oportunas sobre a marcha da cooperativa; d) decidir sobre a idoneidade do escrito ou poder que acredite a representación nas Asembleas; e) Impugnar ante a Asemblea Xeral a valoración dos bens ou dereitos achegados ó capital social.

Como se pode comprobar, pois, a función básica dos interventores na cooperativa radica na censura das contas anuais. Agora ben, os interventores quedan eximidos da súa obriga de emitilo informe de censura das contas anuais en todos aqueles supostos nos que a sociedade quede obrigada a realizar unha auditoría externa. Estes supostos serían os seguintes: a) cando o esixa a Lei de auditoría de contas ou outra norma legal; b) cando o establezan os Estatutos ou o acorde a Asemblea Xeral ou o órgano de administración; c) cando o soliciten por escrito o 15% dos socios da cooperativa. En todos estes casos, os auditores de contas serán designados pola Asemblea Xeral. O Proxecto non especifica con que maioría, polo que hai que entender que se aplica aquí a maioría ordinaria prevista no art. 37 do Proxecto (máis da metade dos votos validamente expresados, non sendo computables nin os votos en branco nin as abstencións). En todo caso, se a Asemblea non procedese a tal designación ou as persoas designadas non puidesen desempeñar, por calquera causa, as súas funcións, será o Consello de Administración o que deba proceder á designación dos auditores dando conta do nomeamento na primeira Asemblea Xeral que teña lugar.

4. Outros órganos sociais.

4.1. *Introducción.*

A Asemblea Xeral, o Consello de Administración e os interventores integran a estrutura orgánica básica de toda sociedade cooperativa, tal e como esta se configura no PLCG. Pero, á marxe destes tres órganos, existen outros que, ou ben son facultativos (Comité de Recursos) ou ben só deben existir en certos tipos de cooperativas (letrado asesor). Así pois, debemos finalizar este traballo cunhas notas (necesariamente breves) en torno a estes outros órganos sociais e as súas funcións.

4.2. *O Comité de Recursos.*

Como dicíamos antes, o Comité de Recursos é un órgano facultativo na cooperativa. Noutras palabras, só existirá se aparece previsto nos Estatutos. E, neste caso, será o órgano encargado de resolver os recursos iniciados contra as sancións impostas ós socios polo órgano de administración.

Os Estatutos, polo demais, non só deberán preve-la existencia do Comité de Recursos. Deberán determinar tamén a súa composición, tendo presente que o Comité deberá estar integrado alomenos por tres membros que serán elixidos pola Asemblea en votación secreta. O PLCG, polo demais, non determina o réxime de maiorías necesario para a elección dos membros do Comité, polo que se aplicará unha vez máis a maioría ordinaria prevista no art. 37 do Proxecto.

Os membros así elixidos pola Asemblea para integra-lo Comité desempeñarán o seu cargo durante o tempo que determinen os estatutos, que non poderá ser inferior a dous anos nin superior a seis, podendo ser reelixidos.

Durante este tempo, como antes dicíamos, o Comité deberá resolve-los recursos que se inicien contra as sancións impostas polo Consello ós socios. A estes efectos, o PLCG dicta unhas normas de funcionamento mínimas. Según o PLCG, o Comité deliberará validamente coa asistencia da metade máis dun dos seus compoñentes e adoptará os seus acordos por maioría simple dos membros asistentes. Estes acordos deberanse facer constar na acta que será asinada polo secretario e o presidente do Comité.

Estas son as normas previstas no PLCG para o funcionamento do Comité. Serán pois os Estatutos os que, asemade que ordenan a existencia do Comité, deban prever normas complementarias de funcionamento, como as relativas á convocatoria, antelación mínima desta, etc. Sen embargo, e a diferenza de previsto para o Consello de Administración, o PLCG non aclara se, en ausencia de normas estatutarias, o Comité pode autorregula-lo seu propio funcionamento. Non obstante, debemos seguir neste punto a VICENT CHULIÁ⁵³ e estimar que o principio de autorregulación é consubstancial a todo órgano colexiado, polo que debe recoñecerse tanto no Consello Rector coma, se existe, no Comité de Recursos.

4.3. *O letrado asesor.*

Como expón a doutrina⁵⁴, a figura do letrado asesor foi introducida por primeira vez na lei valenciana de cooperativas respondendo a dúas necesidades fundamentais: por unha banda, a necesidade de incorporar profesionais titulados ó cooperativismo, superando carencias e deficiencias na organización da xestión e dos servizos de asesoramento das cooperativas; e, por outra banda, a necesidade de asegura-la seguridade xurídica no campo de cooperativismo mediante a creación de mecanismos de control interno preventivos de irregularidades xurídicas.

Na exposición de motivos do PLCG incídese nestas mesmas ideas e xustifícase a figura do letrado asesor na necesidade de dotar de seguridade xurídica certos acordos sociais “de indubidable transcendencia pública e social”. A estes

53.- VICENT CHULIÁ, en Comentarios, páx. 731.

54.- Vid., por todos, VICENT CHULIÁ, en Comentarios, páxs. 861-862.

efectos, obrígase a contratar un letrado asesor (ben mediante arrendamento de servicios, ben mediante contrato laboral⁵⁵) a todas aquelas cooperativas que de acordo coas contas do último exercicio veñan obrigadas a realizar auditoría externa de contas.⁵⁶ Nestes casos, o letrado asesor deberá dictaminar se son conformes a Dereito os acordos adoptados polos distintos órganos sociais e que sexan inscribibles en calquera rexistro público. Deberá dictaminar tamén en todos aqueles asuntos relacionados co réxime de altas e baixas e coa aplicación das normas disciplinarias e o seu procedemento. O PLCG, polo demais, non establece cal é o efecto destes dictames, polo que debemos entender que en ningún caso revisten carácter vinculante.

O PLCG, en fin, amósase sumamente lacónico á hora de regula-lo nomeamento do letrado. Limitase a establecer que este será designado por acordo da Asemblea Xeral ou, senón, polo Consello de Administración. Pois ben, completando esta lacónica previsión, debemos estimar que o letrado deberá ser nomeado, en primeiro termo, pola Asemblea conforme ó réxime de maiorías ordinario previsto no art. 37 do Proxecto. E, por analogía co disposto en relación cos auditores externos de contas, debemos entender tamén que o Consello de Administración só pode proceder á designación do letrado asesor cando non o faga a Asemblea ou cando a persoa elixida por esta non poida desempeña-lo cargo.⁵⁷ A persoa designada, en todo caso, non poderá ser socia da cooperativa nin manter con ela relacións comerciais ou contractuais que non sexan as propias do asesoramento xurídico, resultándolle aplicables as mesmas incapacidades e incompatibilidades establecidas para os administradores.

55.- O PLCG non contempla a posibilidade de que o letrado asesor preste os seus servicios en calidade de socio de traballo, posibilidade esta última que si aparece prevista no número cinco da disposición adicional quinta da LXC, segundo o cal “a relación entre o letrado e a cooperativa poderá ser de arrendamento de servicios como profesional liberal, de contrato laboral, ou societaria como socio traballador ou socio de traballo da cooperativa”.

56.- Conforme ó parágrafo sexto do art. 57, “as confederacións, federacións, unións de cooperativas e cooperativas de segundo grao poderán prestarlle estes servicios ós seus socios”.

57.- Cfr. art. 55 do PLCG: “os auditores de contas serán designados pola Asemblea Xeral. Non obstante, cando a designación por este órgano non se fixese oportunamente ou as persoas designadas non poidan cumpri-las súas funcións, o Consello de Administración poderá proceder á dita designación dando conta dela na primeira Asemblea Xeral que teña lugar”.

ASOCIACIÓN PARA A ECONOMÍA SOCIAL

Campana de afiliación

Se sintes a responsabilidade de promove-lo cooperativismo, o desenvolvemento e a prospectiva en Galicia,

Necesitamos a túa presenza e colaboración

FAITE SOCIO

Cotas (segundo o teu desexo):

* Para persoas físicas: enter 500 e 2000 pts. trimestrais.

* Para entidades: Entre 1000 e 10000 pts. trimestrais

Asociación para a Economía Social

Apdo. 5172 de Vigo ☎ 986-81 37 06/07

Meus señores:

Desexo facerme socio da Asociación para a Economía Social, cun aporte trimestral de pts.

Nome

DNI

Enderezo

Teléfono

Razóns:

Atentamente Asdo.

Asociarse da dereito a participar nas actividades da Asociación, a estar informado do seu acontecer, a recibir-las súas publicacións e a beneficiarse da súa biblioteca, coñecementos, asesoramento e servicios.